

VERTREKKEND VANUIT EEN FORMULE

HET VERWOORDEN VAN EEN FORMULE

DIFFERENTIATIE IN DE VERWOORDING

Elke formule laat zich op zeer verschillende manieren verwoorden. Natuurlijk rijst de vraag of een dergelijke diversiteit niet verwarrend werkt voor het jonge kind. Vanuit deze bezorgdheid kiezen leerkrachten in de aanvankelijke fase vaak voor één manier van verwoorden, die zij consequent gebruiken en geleidelijk vereenvoudigen tot een verkorte vorm.

Deze keuze houdt echter een ernstige verarming in. De beperking snijdt andere verwoordingen de pas af. Dit heeft consequenties voor het oplossen van de vraagstukken en schept onnodige moeilijkheden voor kinderen die meer aanleunen bij een andere verwoording. Bovendien leidt de verkorting tot een loutere verklanking van de symbolen en wordt de verwoording daardoor een cryptische, vaak agrammaticale zin. ('vijf erbij twee is ...')

Wat gebeurt er nu indien we het kind blijven overstelpen met steeds andere verwoordingen? Indien we deze verwoordingen los van de werkelijkheid op het kind afvuren, leidt dit inderdaad tot verwarring. Indien we echter steeds weer én de formule én de werkelijke handelingen én de verwoording met elkaar koppelen, bieden we het kind een ruime keuzemogelijkheid. Uiteindelijk zal hij zelf in staat zijn om in een bepaalde situatie de ene verwoording te kiezen en in een andere situatie een andere. Met andere woorden, we brengen hem flexibiliteit bij. Een flexibiliteit die hij hard nodig zal hebben zodra we hem met vraagstukken confronteren.

Ik kies voor een grote diversiteit in verwoordingen. U kan, in het belang van het kind dat voor u zit, op elk ogenblik beslissen de verwoording te verenigen tot één versie. Voor sommige kinderen is dit nodig.

Meestal accepteer ik de verwoording die het kind spontaan gebruikt, in zoverre deze uiteraard de formule weergeeft. Zelf ga ik opzettelijk variëren. Enkel als de verwoording van het kind te beperkt is (hij kan bijvoorbeeld alleen maar zeggen 'vijf erbij twee' voor de formule '5 + 2') ga ik hem expliciet stimuleren om het ook eens anders te zeggen.

INOEFENING

Ik geef u hiervoor geen specifieke oefeningen. U zal merken dat in de delen 'Letterlijk begrijpen' (blz. 21) en 'Eerste toepassingen' (blz. 41) diverse oefensuggesties en spel materiaal voorzien zijn. U kan deze spelen en oefeningen met het kind doornemen, terwijl u de gegeven rekensommen zo gedifferentieerd mogelijk verwoordt. Bij de grondslagen staat steeds de meest toegankelijke verwoording vermeld.

VOORBEELDEN VAN VERWOORDING

Ik wil nu per type rekensom diverse mogelijkheden geven om de rekensom te verwoorden. Geen enkele opsomming is volledig.

$$5 + 2 =$$

- Vijf plus twee is ...
- Vijf plus twee is evenveel als ...
- Je hebt er vijf, je neemt er twee bij, dan heb je er ...
- Vijf erbij twee is ...
- Als je er vijf hebt en je neemt er twee bij, dan heb je er samen ...
- Vijf en twee is samen ...
- De som van vijf en twee is ...
- Vijf vermeerderd met twee is ...
- Als je twee verder telt dan 5 kom je bij de ...

$$5 + . = 7$$

- Je hebt er vijf en je moet er 7 hebben. Hoeveel moet je er nu bijvoegen?
- Hoeveel moet je bij vijf doen om 7 te hebben?
- Hier heb je er vijf, daar 7. Hoe kan je dit gelijkmaken?
- Hoeveel liggen er tussen de vijf en de zeven?

$$. + 5 = 7$$

- Je weet niet hoeveel je er hebt, maar als je er vijf bijvoegt, heb je zeven. Hoeveel had je er eerst?
- Bij welk getal moet je vijf bijvoegen om zeven te bekomen?
- Bij welk getal start je om, vijf getallen verder, bij zeven uit te komen?
- Kijk, bij welk groepje moet je dit groepje van vijf bijschuiven om zeven te hebben?

$$7 - 2 =$$

- Je hebt er zeven, je doet er twee weg, hoeveel hou je er over?
- Als je van de 7 er twee wegneemt, hoeveel blijven er dan over?
- Wat schiet er over als je er twee van de zeven wegneemt?
- Zeven min twee is ...
- Zeven eraf twee is ...
- Zeven verminderd met twee is ...
- Als je van de zeven twee terugtelt, hoeveel blijven er dan over?
- Zeven is twee meer dan ...
- Het verschil tussen zeven en twee is...